

TIVIA

1/2021

news

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN AMMATTILAISET TIVIA RY

DIGITAALINEN TYÖSKENTELY

NÄIN OSALLISTAT VERKOSSA!

Digitaalisen työskentelyn laatu paranee, kun panostetaan puhumisen sijasta osallistujiin ja esittämisen sijasta yhdessä tekemiseen.

**PILKAHDUS
TOIVOSTA**

**VAIKUTTAVA
VERKKOKOULUTUS**

**GDPR JA
YHDISTYSTOIMINTA**

PÄÄKIRJOITUS

PILKAHDUS TOIVOSTA

Elämme vuoden pimeintä aikaa, joka on poikkeuksellisen raskas nyt, kun emme voi hakea normaaliin tapaan iloa ja merkityksellisyyttä ystävien, perheen ja kollegoiden tapaamisista. Onneksi kevät on jo pian täällä ja tuonee tullessaan rokoitteen, helpotuksen pandemiaan ja tätä myötä toivon paremmasta.

VAIKKA monesti toisin ajattelemme, ihminen on pitkälti tunteiden varassa toimiva eläin. On tärkeää, että pystymme suhtautumaan tulevaisuuteen toiveikkaasti ja rakentamaan sen varaan unelmia, ideoita ja viimein konkreettisempia suunnitelmia ja toimintaa, joilla parempi tulevaisuus luodaan.

PANDEMIAN lisäksi meillä on kosolti muita isoja haasteita. Aika käy vähiin ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden ehtymisen kanssa, koska muutoksia ei synny tarvittavalla vauhdilla. Taloudellisista ja sosiaalisista vaikeuksista elävä populismi ja poliittinen epävakaus vaikeuttavat muutosten tekemistä ja tuovat omia synkkiä uhkia. Tilannetta ei helpota se, että ihmisten luottamusta eri instituutioihin, mediaan ja digitaaliseen ympäristöön koetellaan eri tavoin.

TOIMIMATTOMUUS ei kuitenkaan ole vaihtoehto. Meidän on uskottava siihen, että löydämme ratkaisuja kaikkiin aikamme isoihin ongelmiin. Paljon ratkaisuja löytyy tiedon hyödyntämisestä ja teknologisista innovaatioista, joita kuitenkin pitää soveltaa ihmisen, ympäristön ja talouden näkökulmista kestäväällä tavalla. Tässä meillä IT-ammattilaisilla on tärkeä rooli.

TIVIA järjestää helmikuun alussa **Tieto ja teknologia 2021 -seminaarin**, jonka teemana on toivo. Tapahtuma tuo esiin neljä vahvaa puhujavierasta, jotka ovat kukin omassa roolissaan rakentamassa parempaa tulevaisuutta tiedon ja teknologian läpileikkaamassa maailmassa. Katsomme haasteita silmästä silmään, etsimme ratkaisuja ja luomme toivoa paremmista ajoista. Tervetuloa mukaan! ■

Jussi Nissilä
toimitusjohtaja, TIVIA

 TIVIA | news

JULKAISIJA

Tieto- ja viestintäteknikan
ammattilaiset TIVIA ry

PÄÄTOIMITTAJA

Jussi Nissilä

ULKOASU

Olli Teräs

TOIMITUSKUNTA

Eija Kalliala,
Minna Oksanen, Olli Teräs

KANNEN KUVA

Shutterstock

 TIVIA

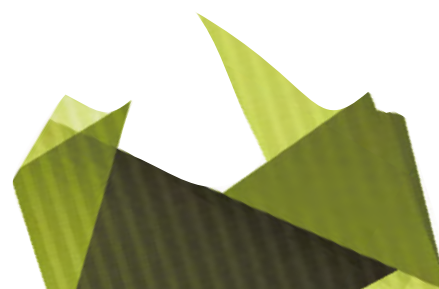
YHTEYSTIEDOT

TIVIA

Lars Sonckin kaari 12
02600 Espoo
tivia@tivia.fi
tivia.fi

JÄSENASIA

020 741 9888
jasenasiat@tivia.fi

VAIKUTTAVA VERKKOKOULUTUS

Teksti TIVIA Kuva Shutterstock

Verkkokoulutukset eivät ole mikään uusi juttu. Erityisesti korkeakoulu puolella käytössä oleva Moodle on ollut markkinoilla jo parikymmentä vuotta. Mutta niin kuin kaikessa, myös verkkokoulutuksissa on kehitytty paljon vuosien saatossa.

Pitkästä historiasta huolimatta verkkokoulutukset eivät ole toistaiseksi syrjäyttäneet lähiopetusta kokonaan, eivät ainakaan ennen vuotta 2020. Koronan aiheuttamien kokoontumisrajoitusten motivoimana kaikki koulutuksen tarjoajat aina perusopetuksesta yksityisiin täydennyskouluttajiin saakka siirsivät käytännössä lähes kaiken koulutustoiminnan verkkoon ennätysnopeassa aikataulussa.

Verkkokoulutusten suosio on ollut viimeisimmän vuoden aikana taattu, koska ne ovat tarjonneet turvallisen tavan itsensä kehittämiseen, mutta miten on käynyt oppimistuloksille. Tätä kysyimme TIVIAN koulutustoiminnasta vastaavalta **Tiina Riutalta**.

- Viime keväänä siirsimme omat koulutuksemme verkkoon tai vähin-

täänkin hybridimuotoisiksi. Samalla muokattiin jonkin verran myös sisältöjä ja kestoja niin, että saisimme koulutuksista asiakasystävällisiä myös verkkomuotoisena. Tässä onnistuttiin palautteiden mukaan hyvin, mutta meitä kiinnosti totta kai myös se, miten vaikuttavia verkkokoulutukset ovat. Oppivatko asiakkaamme samat asiat kuin lähiopetuksessa, selvittää TIVIAN Riutta.

- Teimme kyselyn koulutuskumppaneillemme, jotka järjestävät sertifointiin tähtääviä koulutuksia tai koulutuksia, joiden lopussa on tentti, ja selvitimme, miten pistemäärät ovat muuttuneet aiempiin vuosiin verrattuna. Yllätys oli iloinen, kun kaikki kumppanimme kertoivat, että huomattavia muutoksia pistemäärissä tai läpäisyjen määrissä ei ole ollut, iloitsee Riutta.

Samansuuntaisia tuloksia on saatu myös laajemmissa tutkimuksissa verkkokoulutusten vaikuttavuudesta. Vaikka ennustaminen onkin vaikeaa, todennäköisesti verkkokoulutukset ovat tulleet jäädäkseen nyt kaikille toimialoille. ■

Tiedonhallintalaki haltuun

19.–20.1.2021

► Osallistumalla koulutukseen saat perusymmärryksen tiedonhallintalain sisällöstä, lain tietoturva vaatimuksista sekä siitä miten laki koskee julkishallinnon ulkoistuksia toteuttavia yrityksiä. Saat myös valmiudet edistää käytännön toimia näiden säännöksiä valossa.

Tietoturallinen ohjelmistokehitys

26.–27.1.2021

► Koulutuksen tavoitteena on lisätä ohjelmistokehittäjien tietoturvaosaamista ja saavuttaa pysyvä tasonparannus kehitettävien sovellusten ja järjestelmien tietoturvaan. Koulutuksen jälkeen osallistujat tietävät miten tietoturva tulee ottaa huomioon sovelluskehityksen eri vaiheissa.

Ketterä vaatimusmäärittely

3.–4.2.2021

► Tässä verkkokoulutuksessa käsitellään vaatimusmäärittelyä huomioimalla kaikki ketterän kehittämisen erityispiirteet, siltä osin, kun ne liittyvät vaatimusmäärittelyyn ja määrittelyyn. Koulutus soveltuu kaikille sovelluskehittäjille. Kouluttajana toimii Tero Ohvo.

tivian.fi/koulutukset

DIGITAALINEN TYÖSKENTELY

ESITTÄMISESTÄ YHDESSÄ TEKEMISEEN

Digitaalisen työskentelyn laatu paranee, kun panostetaan puhumisen sijasta osallistujiin ja esittämisen sijasta yhdessä tekemiseen. Tässä auttavat työskentelyn rakenne, monipuoliset tiedonrakentelun ja näkyväksi tekemisen tavat, selkeä viestiminen ja luottamuksellinen ilmapiiri.

Palaverit, koulutukset ja kehittämissävyt ovat kokeneet muodonmuutoksen, kun työpaikkojen tapaamiset siirtyivät koronaviruksen vuoksi verkkoon. Kuten opetusalan digiloikassa, sujuvinta on ollut organisaatioissa, joissa jo ennen koronavirusta oli rutiinit verkkopalaveri-ihin, yhteiskirjoittamiseen ja ideointiin digitaalisiin työvälinein. Moni on myös kiitellyt oman työpaikkansa nopeutta ottaa käyttöön uusia työtapoja, kun tilanne on sitä vaatinut.

LUO SAMANAIKAISTA JA ERIAIKAISTA TYÖSKENTELYÄ

Verkossa voidaan työskennellä yhdessä samaan aikaan ja eriaikaisesti. Tyypillisesti samanaikaisesti (synkroninen) työskennellään verkkota-

paamisessa, jossa on lyhyitä alustuksia, sekä pari- tai ryhmätyöskentelyä yhteisen tehtävän parissa. Eriaikaisesti (asynkroninen) työskennellään tapaamisten välillä yhteisellä verkko-työskentelyalustalla.

Opettele hyödyntämään vuorovai- kuttaisia aktiviteetteja, kuten yhteiskirjoittamista, keskusteluja, kyselyjä, mindmappeja, online whiteboardeja ja äänestyksiä, sekä tallentamaan sisältöjä helposti löydettäviin paikkoihin. Koulutuksilla, strategiapro- sesseilla ja projekteilla on hyvä olla omat ympäristöt, joissa niiden parissa pystytään työskentelemään aidosti yhdessä. Tällaisina voivat toimia yritysten pilvipalvelut ja muut vuorovai- kuttaiset verkkoympäristöt. Kun sisällöt ja aktiviteetit ovat organisoi- dusti tallessa, on samanaikainen ja

VALMISTAUTUMINEN

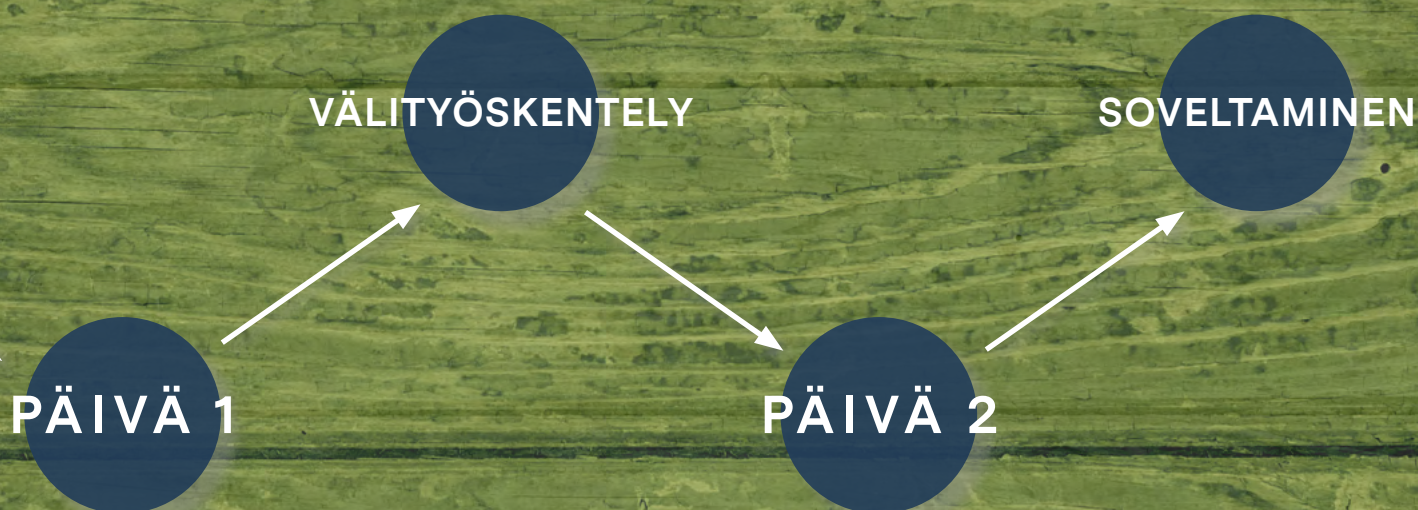
eriaikainen työskentely digitaalisesti helpompaa.

Kokonaisuuksilla on hyvä olla nimettyjä vetäjiä, jotka huolehtivat digitaalisista sisällöistä ja aktiviteeteista, sekä niihin liittyvästä viestimisestä sovitun porukan kesken. Tapaamisten vetovastuut voivat vaihdella, samoin eriaikaisen työskentelyn fasiliteetivastuu. Osallistava digitaalinen työskentely vaatii ennakkointia, hyvää suunnittelua ja jatkuvaa viestintää, joka voi tuntua kuormittavalta, jos ei ole siihen totunut. Tehkää siis yhteistyötä.

TEE ETÄTYÖSKENTELYLLE RAKENNE

Etänä oppimisen ja työskentelyn ei pitäisi olla hahmoton verkkopalaverisuma. Opettele soveltamaan fa-

RAKENNE JA PROSESSI

Kuva Howspace

silitoinnin ja opetuksen maailmasta tuttua “ennen, aikana, jälkeen” -rakennetta. Tässä “aikana” tarkoittaa virtuaalista kasvokkain tapaamista.

Pohdi, mitä kannattaa työstää jo ennen varsinaista tapaamista, jotta arvokas yhteinen aika ei kuluisi epäolennaisuuksiin. Tavoitteen konkretisointia voidaan tehdä yhdessä, jolloin osallistujat ovat jo valmiiksi sitoutuneempia työskentelemään tavoitteen saavuttamiseksi. Pienetkin ennakkotehtävät auttavat orientoitumaan tekemiseen, ja niitä voitte tarvittaessa suunnitella yhdessä. Kerro tulevan virtuaalitapaamisen tavoite, sisältö ja tiedossa olevat aktiviteetit etukäteen osallistujille. Käytä verbejä: tavataan, kuunnellaan, katsotaan, pohditaan, keskustellaan, ideoidaan, kiteytetään, äänestetään, päätetään

Kun sisällöt ja aktiviteetit ovat organisoidusti tallessa, on samanaikainen ja eriaikainen työskentely digitaalisesti helpompaa.

jne. Näin osallistujat tietävät, mitä heiltä odotetaan.

Suunnittele aktiviteetit, joita tapaamisen aikana tehdään tavoitteeseen pääsemiseksi. Näitä voivat olla mm. kuulumisten ja tunnelmien vaihtaminen, tapaamisen tavoitteen, sisällön ja aikataulun kertaaminen, ennakkotehtävän purku, alustus aiheesta, pari- tai ryhmätyöskentely, toiminnan kiteytys, ohjeet jatkoa varten ja palaute. Suunnittele tapaaminen kuitenkin niin, että kohtaamisissa säilyy väljyys – on aikaa ajatella.

Pohdi jo etukäteen, minne muistiinpanot, ideat ja keskustelut tallennetaan, jotta niitä voi palata jatkotyöstämään tapaamisen jälkeen. Muista kerätä palautetta, jotta pystytte yhdessä kehittämään työskentelyä vielä paremmaksi. ▶

Mahdollista myös epävirallisemat, rakenteettomat tapaamiset. Näitä voivat olla esimerkiksi aamukahvitapaamiset, lyhyet sparrauskeskustelut tai erilaiset digivisaailut pienen porukan kesken. Ne antavat ilmaa arjen keskelle ja mahdollisuuden tärkeälle vuorovaikutukselle ja oppimiselle ilman tiukkoja tavoitteita.

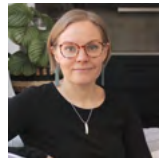
VAHVISTA LUOTTAMUKSEN ILMAPIIRIÄ

Turvallinen ja luottavainen ilmapiiri on aktiivisen työskentelyn elinehto verkkoympäristöissä. Kun esittelet itsesi vetäjänä videolla tai kuvan ja tekstin avulla, voit olla varma, että muutkin rohkaistuvat kertomaan itsestään. Kysy porukalta ennakkoon motivaatiota osallistua tapaamiseen tai pyydä vastauksia kysymyksiin, joilla saat näkyviin käsityksiä ja ajatuksia aiheesta. Näin tiedät, mistä lähteä liikkeelle. Mahdollisuus anonyymiin vastaamiseen voi parantaa osallistumista.

Videoiden ja äänen käyttöön totumiseen auttavat vapaamuotoiset jäänmurtaajat ja toistot. Ottakaa ta-

vaksi tervehtiä toisianne aina videokuvat päällä. Mikäli verkkoyhteys ei salli osallistujille jatkuvaa videon käyttöä, niin ainakin vetäjien tulisi pitää omat videonsa päällä koko ajan. Aloitus- ja lopetusfiiliksiä voidaan kysellä kirjoittaen chatissä, kuvien avulla tai jakamalla omaa päivää kuvaava adjektiivi, verbi tai metafora. Vetäjän puheen ja kirjoittamisen tyyli tarttuu osallistujiin. Jos toivot rentoa ilmapiiriä, yritä viestiä rennosti.

Yleisin puute verkkotapaamisissa ja -koulutuksissa on vuorovaikutuksen vähyys. Anna aikaa ajattelulle, kirjoittamiselle, keskustelulle ja muistiinpanojen tekemiselle. Kun haluat osallistujien tuottavan ajattelua ja ideoita, kysy hyvä kysymys, laita ajastin päälle, pysy itse hiljaa ja puhu vasta kun antamasi aikaraami on kulunut umpeen. ■

Pauliina Venho on yhteisöllisen verkko-työskentelyn ja -oppimisen asiantuntija ja kouluttaja Howspace Oy:lla ja IT-kouluttajat ry:n hallituksen jäsen.

Vinkkejä verkkokoulutukseen löytyy myös Etäopetuksen näytön paikka -oppaasta, joka keväällä 2020 laadittiin IT-kouluttajat ry:n aloitteesta tutkintokoulutusta varten ja vietiin Wikikirjastoon.

okf.fi/etaopetuksennaytonpaikka

IT-KOULUTTAJAT RY

Yhdistys on tarkoitettu kaikille, jotka ovat kiinnostuneita uusista pedagogisista lähestymistavoista ja kouluttavat tieto- ja viestintätekniikkaa tai käyttävät sitä koulutuksessaan.

itko.tivia.fi

TIETO JA TEKNOLOGIA 2021 – TOIVO

torstaina 4.2.2021 klo 14–16

Puhujavieraat

Ilona Lundström, Antti Poikola,
Minna Ruckenstein ja Antti Vasara

Juontaja

Ville Mäkipelto

Lue lisää ja ilmoittaudu

tietojateknologia2021.fi

GDPR JA YHDISTYSTOIMINTA

Teksti Paula Miinalainen Kuva Shutterstock

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen hallituksen tulee pitää jäsenluetteloa, josta ilmenee jäsenen nimi ja kotipaikka. Luettelo tulee kysyttäessä näyttää yhdistyksen jäsenelle, mutta ei muille.

EU:n tietosuojasetuksen (GDPR) mukaan voidaan henkilöstä kerätä vain tarpeellisia tietoja ja säilyttää niitä vain tarpeellisen ajan. Tarpeellisuus määräytyy yhdistyksen tarkoituksesta ja toimintamuodoista, jotka ovat määritelty säännöissä ja toimintasuunnitelmissa. Yhdistyksen tulee osoittaa, että sen keräämät tiedot ovat tarpeellisia. Kukin kerättävä tieto on arvioitava ja sen tarpeellisuus kyettävä osoittamaan.

Yhdistyksen sääntöjä laadittaes-

sa tai uusittaessa on hyvä tarkastaa, ovatko säännöt kattavat verrattuna haluttuun toimintaan. Jos säännöissä kerrotaan, että tarkoituksena on edistää jäsenten välistä verkottumista esim. kerhoissa ja osaamisyhteisöissä, niin silloin jäsenten välisen yhteydenpidon varmistamiseksi tarvitaan yhteystiedot, joita voidaan jakaa jäsenten kesken. Yhteystietojen jakamiseen tarvitaan jäsenen suostumus. Se on hyvä pyytää ryhmään liittymisen yhteydessä ja samalla jäsenelle pitää kertoa, kuinka kauan tietoja on tarkoitus säilyttää ja miten suostumus voidaan perua.

Yhdistys voi ulkoistaa henkilötietojen käsittelytoimia kuten laskutuksen ja postituksen. Tällöin on kyse

tietosuojasetuksen mukaisesta rekisterinpitäjän (yhdistys) ja henkilötietojen käsittelijän (toimeksisaaja) välisestä suhteesta. GDPR:ssä on määritelty velvollisuuksia henkilötietojen käsittelijälle. Asetus velvoittaa rekisterinpitäjän tekemään kirjallisen sopimuksen velvollisuuksien noudattamisesta henkilötietojen käsittelijän kanssa. Hyvin usein yhdistyksen asioita kuten jäsenmaksuja ja jäsenetuja hoitaa yhdistyksen katto-organisaatio. Silloin se on näiltä osin yhdistyksen henkilötietojen käsittelijän roolissa. ■

Mitä tietoja saa henkilöstä jäsenrekisteriin kerätä? Kenelle tietoja saa antaa ja milloin? Millä edellytyksin?

Tietosuojavaltuutetun toimiston sivuilla tietosuoja.fi on ohje ”Henkilötietojen käsittely yhdistystoiminnassa”.

Liity jäseneksi!

AJANKOHTAISTA

Kuva: Shutterstock

Strategic Business Transformation with Data 12.1.2021

► To start the year 2021 TIVIA kicks-tarts discussions about the global trend to make **data** a strategic and C-level responsibility. The aim of this trend has been to enable **strategic business transformation** with data and its leaders are called **Chief Data Officers**.

Kuinka tunnistat prosessiesi pullonkaulat ja kehityskohteet? 19.1.2021

► TIVIAN vuoden toisessa webinaarissa käsitellään **prosessilouhintaa**. Webinaarissa kuulet tarkemmin prosessilouhinnan menetelmästä, käyttötapauksista mihin sitä voidaan soveltaa, case-esimerkkejä toteutuksista ja demon *QPR:n* prosessilouhintavälineestä.

Tieto ja teknologia 2021 – Toivo 4.2.2021

► TIVIAN **Tieto- ja teknologia 2021** -seminaari tuo esiin neljä vahvaa puhujavierasta, jotka ovat kukin omassa roolissaan rakentamassa parempaa tulevaisuutta **tiedon** ja **teknologian** läpileikkaamassa maailmassa. Tapah-tuman teemana on toivo - katsomme haasteita silmästä silmään, etsimme ratkaisuja ja luomme toivoa paremmista ajoista.

tivia.fi/tapahtumat

JÄSENYYS TIVIA-YHTEISÖSSÄ KANNATTAA!

- Vahva valtakunnallinen vaikuttaja
- ICT-alan puolestapuhuja
- Riippumattoman tutkimustiedon tuottaja
- 30 jäsenyhdistystä, tuhansia henkilöjäseniä ja satoja yhteisöjäseniä
- Tavoitteena jäsenistön ammatillisen osaamisen ja arvostuksen kehittäminen

MIKSI JÄSENEKSI?

TIVIA-yhteisön jäsenet ovat ICT-ammattilaisia niin teknologian kuin liiketoiminnan puolelta sekä alan kouluttajia ja tutkijoita. Yhteisöön pääsee mukaan liittymällä yhteen tai useampaan TIVIAN jäsenyhdistyksistä. Jäseneksi voi liittyä jo opiskeluaikana ja työuran jälkeen saa jatkaa yhteisöön kuulumista seniorijäsenenä. Yhteisö tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden verkostoitua muiden alan ammattilaisten kanssa.

Jäsentapahtumissa ja -koulutuksissa saa tuoretta tietoa ammatillisen kehittymisen tueksi, tärkeitä kontakteja sekä luontevan mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia. TIVIA-yhteisön laaja yhteistyökumppaniverkosto tarjoaa ammatilliseen kehittämiseen foorumeita, sisältöjä, välineitä ja keinoja.

TIVIA-yhteisön jäsenetuihin kuuluvat mm. edut alan lehdistä, koulutuksista, ohjelmistoista sekä matka- ja hotellipalveluista. Yrityksille ja muille yhteisöille jäsenyys sisältää lisäksi laajat markkinointiviestinnän keinot ja kanavat, jotka tarjoavat näkyvyyttä ja oman liiketoiminnan kehittämismahdollisuuksia.

Lue lisää ja tutustu tarkemmin:
tivia.fi

 TIVIA